

08. BRØNDENS MØLLE

Arkiv reg. no.: 10.02.06

Skæve sogn, Dronninglund herred,

Hjørring amt

Vindmølle/ + ♂ (??)

Matr. no.:

Synonym:

Foto:

Kort snit:

Film/ neg. no.:

Fredning:
andet:

Alment iøvrigt:

♂

- Brøndens Mølle var en holl. vindmølle opført uvist hvornaar paa beliggenheden Brøndens Mark.
- møllen var af "jordstryger"-type opført paa lav grundmur/teglsten i 8-kant.
- 8-kantet krop i træ til hatten, spaanklædt. Hat af "omvendt-baad"-type, ubekræftet sandsynligvis oprindeligt tækket med straa, senere beklædt med spaaner.
- krøjning med svans og sejlrigning. Vingefang (anslaet) 24 alen.

Ⓡ

- o. 1916 blev møllen solgt til nedbrydning og flyttedes, - efter kilderne (ubekræftet) til genopførelse i Støvring, Aalborg amt.

Nuv. ejer:
adresse:

Registrant: Bertil Larsen

dato: 21. April 1968

FORSVUNDNE MØLLER

Torsholmsvej 4 »Brøndens Mølle«

Billedet viser den gamle mølle henne på Brøndens Mark nær Torup ved Dronninglund. Ejendommen er så naturligt nok blevet kaldt for »Brøndens Mølle«, men det vides ikke, hvornår der er blevet mølle på stedet. Personerne er fra venstre Peter Christensen og faderen Christian Christensen eller »Chr. Møll«, som han kaldtes i daglig tale. I husets dør står datteren Maren, som var hjemme efter, at moderen Jørgine Tomine Nielsen var død.

Christian Christensen stammede fra Ørum og var sikkert uddannet møller. Han er nok den, som er startet med mølleri på stedet. Ejendommen lå jo sådan, at alle veje førte derhen omkring, hvilket er livsnødvendigt for en møller. I Blæsbjerg bakker lige sønden for gik der fra gammel tid også veje, for her hentede man mergel, så det har nok også haft betydning. Ved siden af møllen drev »Chr. Møll« også almindeligt landbrug.

Selve møllen ligner andre vindmøller og stod derfor på en høj lidt sydøst for huset, som oprindeligt var enlænget. I slutningen af sidste århundrede og i starten af dette blev der lavet mange nye møller, vel nærmest fordi folk gik over til at få flere kreaturer og større avl. Ligeledes blev der dyrket en masse ny jord op, som før lå hen som hede eller overdrev. Sådan var det på Brøndens Mark. Selve denne mølle stod så vidt vides til 1916, hvor den blev taget ned og rejst et sted syd for fjorden – muligvis Støvring. De gamle vindmøller blev jo udkonkurreret af de nye vindmotorer på folks tage.

Christian Christensen var født i 1846, og konen Jørgine Tomine Nielsen var født i 1843 i Tårs sogn og var en søster til Maren Nielsen, gift med Jens Chr. Sørensen i »Dregård« Tolstrup. Der var vist også familieskab mellem møllerens og Nørgårds i Tolstrup. Chr. og Tomines ældste pige Ane kom også senere op i Nørgård som husholder, da Jørgen Nørgårds kone døde tidligt. Tomine døde allerede i 1906, og vi ved ikke meget om hende. Chr. Christensen var en rask mand. Når han kom kørende hjem, så bankede han altid på det venstre vindue: »Skal vi have kaffe eller ej«, sagde han. Skulle de ikke have kaffe, skulle der måske ikke spændes fra, og så spildte han ikke tiden. Dregårds og Nørgårds kom også tit i besøg, og så fik de jo en dram. Men mølleren sagde altid, at det var godt med en dram, men derfor behøvede børnene ikke at lære det.

Da »Chr. Møll« døde i 1912, blev han sat midt i storstuen i en stor kiste, som det var almindeligt. Alle børn og børnebørn skulle hen og se ham og tage afsked med ham. Et barnebarn, Helga Christensen har fortalt, at hun fik et sort armbind på sin konfirmationskjole i den anledning. Møllerens var i øvrigt ret velhavende, og mølleren selv var en dygtig mand.

Gert Bachmann.

„MØLLEN“

NOV. - DEC. 1992